

Vinnarna av tävlingen: Vad kan du om träd i folktron?

Många besökare under kulturarvsdagen 2011 prövade sina botaniska och kulturhistoriska kunskaper genom att delta i frågevandringen i Museiparken. Uppgiften bestod i att finna nio numrerade träd, ange vilka trädslag de är och sedan para ihop notiserna om träd i folktron med rätt trädslag. Tre tävlande lyckades pricka in alla nio rätt och belönas med Christel Kvants bok *Trädets tid*.

Stort grattis till Birgitta Leander, Ingegerd Norder och Bengt Åkerblom

De rätta svaren

Träd 1 är en **LÖNN** och hör ihop med text **D**
Avkok av bladen är ett utmärkt sårmedel. Om man stryker löven mot pannan botas huvudvärk. Bladen anses ha dåligt näringsvärde och ges inte till djur. Förr ansågs det farligt att hoppa i löven – man kunde bli sjuk av de febreröda bladen. Yxskaft och hyvlar görs av detta träd.

Träd 2 är en **BJÖRK** och hör ihop med text **I**:
Vårens träd – används som kreatursfoder. Näver och löv lägger man på sår, då dras varet ut. Sover man på riset blir man botad från gikt. Att dricka saven ger hälsa och kraft. Tvättar man sig i saven blir man tio år yngre! I detta träd ”sätter man bort” tandvärk och sjukdomar, speciellt reumatism och utslag. Knölar på trädet visar på att sjukdomar satts bort.

Träd 3 är en **EK** och hör ihop med text **G**:
Helgad åt Tor. Har skrovlig bark och drabbas mest av åsknedslag av alla träd. Symbol för styrka och kraft. Den fick inte huggas ner, då utgick stränga straff. Trädet, som har magisk kraft, måste ingå i julbrasan. Frukten användes som kaffesurrogat under andra världskriget.

Träd 4 är en **LIND** och hör ihop med text **B**:
Ofta vårdträd. Kvistar i hus och i stall skyddar mot allt ont. Barken, upplöst i vatten, skyddar mot brännsår. Under detta träd är man skyddad från blixten. Enligt folktron kan en orm finnas i stammen eller vid roten – kanske en förtrollad prins. Det mjuka träet passar till träskor.

Träd 5 är en **OXEL** och hör ihop med text **F**:
Bären, som använts som nödfrukt, kallades i folkmun för fisbär. Glödstekta fungerade de som dåtidens popcorn. Bladen är grålundna på undersidan. Veden, som är vit och seg, används till tumstockar.

Träd 6 är en **KASTANJ** och hör ihop med text **C**:
Frukten är en nöt, som ligger i ett taggigt skal. Man ska alltid bära en frukt av detta träd i fickan. Den skyddar mot all värk – från gikt till ryggskott.

Träd 7 är en **ALM** och hör ihop med text **E**:
Den första kvinnan gjordes av detta träd, som ofta är ett vårdträd och skyddar mot allt ont. Blommar på bar kvist. Underbarken av späda grenar används som plåster att bota eksem. Barken, som är stärkelserik, användes i nödbrod. Träet tål vatten och användes förr till vattenkvarnshjul.

Träd 8 är en **PIL** och hör ihop med text **A**:
Symbol för sorg under antiken. Dras till vatten och är därför bra att tillverka slagruta av. Växer snabbt och lämpar sig som stängsel och vindskydd, speciellt använd i Skåne.

Träd 9 är en **ASK** och hör ihop med text **H**:
Av denna sort var Världsträdet Yggdrasil som växte i Asgård och vars krona täckte hela jorden. Den förste mannen gjordes av detta träd. Barken stoppar blodflöde och saven botar vrickning. Löven är bra att lägga på ormbett. Det ansågs bra att bära ett stycke trä på sig som skydd mot sjukdom och för att stilla blod.

Notiserna är sammanställda av Britt-Marie Insulander 2011.